

**HUBUNG KAIT PENGGUNAAN PUSAT SUMBER SEKOLAH
DENGAN PENINGKATAN PRESTASI AKADEMIK
PELAJAR-PELAJAR TINGKATAN ENAM
DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH
DAERAH PASIR PUTEH KELANTAN.**

JUHAI DI BIN ABDULLAH

UNIVERSITI UTARA MALAYSIA 2001

**HUBUNG KAIT PENGGUNAAN PUSAT SUMBER SEKOLAH
DENGAN PENINGKATAN PRESTASI AKADEMIK
PELAJAR-PELAJAR TINGKATAN ENAM
DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH
DAERAH PASIR PUTEH KELANTAN**

**Kertas Projek Sarjana ini diserahkan kepada Sekolah Siswazah sebagai
memenuhi sebahagian daripada keperluan
Ijazah Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)
Universiti Utara Malaysia**

Oleh

Juhaidi bin Abdullah

©Juhaidi bin Abdullah, 2001. Hak Cipta Terpelihara.

KEBENARAN MENGGUNA

Kertas projek ini dikemukakan sebagai memenuhi sebahagian daripada keperluan pengijazahan Program Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan), Universiti Utara Malaysia. Penulis bersetuju membenarkan pihak perpustakaan Universiti Utara Malaysia menggunakan Projek Sarjana ini sebagai bahan rujukan umum. Penulis juga bersetuju sebarang bentuk salinan sama ada secara keseluruhan atau sebahagian daripadanya untuk tujuan akademik adalah dibolehkan dengan kebenaran penyelia ataupun Dekan Sekolah Siswazah. Sebarang bentuk salinan dan cetakan bagi tujuan komersial dan membuat keuntungan adalah dilarang sama sekali tanpa kebenaran bertulis daripada penulis.

Pernyataan rujukan kepada penulis dan Universiti Utara Malaysia adalah perlu jika sebarang bentuk rujukan dibuat ke atas kertas projek ini. Kebenaran untuk menyalin atau menggunakan kertas projek ini sama ada keseluruhan ataupun sebahagian daripadanya hendaklah dipohon melalui:

Dekan Sekolah Siswazah

Universiti Utara Malaysia

06010 Sintok

Kedah Darul Aman

**Sekolah Siswazah
(Graduate School)
Universiti Utara Malaysia**

**PERAKUAN KERJA KERTAS PROJEK
(Certification of Project Paper)**

Saya, yang bertandatangan, memperakukan bahawa
(I, the undersigned, certify that)

JUHAI BIN ABDULLAH

calon untuk Ijazah
(candidate for the degree of) Sarjana Sains (Pengurusan Pendidikan)

telah mengemukakan kertas projek yang bertajuk
(has presented his/her project paper of the following title)

HUBUNG KAIT PENGGUNAAN PUSAT SUMBER SEKOLAH DENGAN

PENINGKATAN PRESTASI AKADEMIK PELAJAR-PELAJAR TINGKATAN

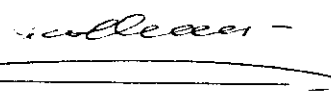
ENAM DI SEKOLAH-SEKOLAH MENENGAH DAERAH PASIR PUTIH,

KELANTAN

seperti yang tercatat di muka surat tajuk dan kulit kertas projek
(as it appears on the title page and front cover of project paper)

bahawa kertas projek tersebut boleh diterima dari segi bentuk serta kandungan,
dan meliputi bidang ilmu dengan memuaskan.
(that the project paper acceptable in form and content, and that a satisfactory
knowledge of the field is covered by the project paper).

Nama Penyelia : Haji Husin @ Ibrahim Mamat
(Name of Supervisor)

Tandatangan :
(Signature)

Tarikh : 13 JAN 2002
(Date)

ABSTRAK

Pusat Sumber Sekolah yang menyediakan pelbagai kemudahan sangat penting kepada pengajaran dan pembelajaran. Jika digunakan secara berkesan, ia boleh membantu meningkatkan prestasi akademik pelajar. Namun, penggunaannya selalunya dipengaruhi oleh banyak faktor. Antara faktor yang penting ialah demografi, kemudahan fizikal, koleksi dan penyusunan bahan, kakitangan dan perkhidmatan serta sumbangan bahan daripada luar. Berdasarkan pembolehubah-pembolehubah bebas ini, kajian dilakukan untuk mengenal pasti hubungan antara kesan penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan peningkatan prestasi akademik pelajar-pelajar Tingkatan Enam di sekolah-sekolah menengah Daerah Pasir Puteh, Kelantan. Sejumlah 540 set borang soal selidik telah diedarkan kepada responden yang terdiri daripada pelajar, guru, dan kerani pusat sumber. Sebanyak 525 borang diedarkan kepada pelajar-pelajar Tingkatan Enam di lima buah sekolah menengah sekitar daerah ini, manakala 15 set borang lagi diedarkan kepada guru-guru dan kerani-kerani Pusat Sumber Sekolah di sekolah-sekolah terbabit. Hasilnya 452 borang jawapan diterima kembali iaitu 437 daripada pelajar, 10 daripada guru, dan 5 daripada kerani Pusat Sumber Sekolah. Data yang diperoleh diuji secara Analisis Deskriptif, Ujian-t, Analisis Varians Sehala (One Way Anova) – Duncan Test, Korelasi Koefisien, dan Ujian Regresi Berganda (Multiple Regression Test). Kajian menunjukkan Pusat Sumber Sekolah memainkan peranan penting dalam meningkatkan mutu pengajaran dan pembelajaran. Paling jelas, dapatan kajian menunjukkan terdapat hubungkait yang signifikan antara penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan peningkatan prestasi akademik pelajar-pelajar Tingkatan Enam di sekolah-sekolah menengah di Daerah Pasir Puteh Kelantan.

ABSTRACT

The School Resource Centre which provides various needed resources is very important to teaching and learning. If used effectively, it can contribute to the improvement of the student academic performance. However its utilization depends on many factors. These factors include demography, physical facilities, collections and their arrangements, staff, services and outside contributions. Based on these independent variables, a study was done in order to identify the relationship between the effect of the usage of the Shool Resource Centres and the improvement in the academic performance of the Form Six students in secondary schools in the District of Pasir Puteh, Kelantan. A total of 540 sets of questionnaires was distributed to the respondents comprising of students, teachers, and clerks. 525 questionnaires were distributed to Form Six students at five secondary schools in the district, and another 15 questionnaires were distributed to teachers and clerks at the five School Resource Centres. 452 responses were received, of which 437 were from students, 10 from teachers and 5 from clerks of the resource centres. The data collected were analyzed by using the Descriptive Analysis, t-Test, One Way Anova-Duncan test, Coefficient Correlation, and Multiple Regression Test. The result of the study showed that School Resource Centres played a very important role in improving teaching and learning. It particularly showed that there was a significant relationship between the utilization of the School Resource Centre and the improvement in the academic performance of the Form Six students in secondary schools in the District of Pasir Puteh, Kelantan.

Sekalung Budi

Teristimewa untuk ayahanda dan bondaku;
Ayahanda dan bonda mertuaku;

Penghargaan amat istimewa untuk yang tersayang,
Isteriku Nor Azmah Yusoff;
Yang telah banyak bersabar dan berkorban,
Berkongsi suka dan duka,

Juga buat puteri sulungku,
Nur Aisyah Nabila;
Sesungguhnya papa amat menyayangimu
Semoga kejayaan papa akan menjadi dorongan
Untukmu meraih kejayaan suatu masa nanti.

PENGHARGAAN

Syukur Alhamdulillah kerana atas hidayah dan petunjukNya, akhirnya penulis dapat menyiapkan kertas projek sarjana ini walaupun menghadapi pelbagai masalah.

Setinggi-tinggi penghargaan dan ucapan terima kasih ditujukan khas kepada Tuan Haji Husin @ Ibrahim bin Mamat selaku penyelia kertas projek ini yang telah banyak memberikan nasihat dan bimbingan yang amat berharga. Terima kasih juga ditujukan kepada profesor-profesor dan para pensyarah yang telah banyak mencurahkan ilmu semasa penulis mengikuti program ini. Insya Allah penulis akan menggunakan segala ilmu yang dipelajari untuk kebaikan bangsa dan negara.

Ucapan terima kasih juga ditujukan kepada guru-guru dan pelajar-pelajar Tingkatan Enam Sekolah Menengah Kebangsaan Kamil, Sekolah Menengah Kebangsaan Tok Janggut, Sekolah Menengah Ugama (Arab) Saniah, Sekolah Menengah Kebangsaan Bukit Jawa, dan Sekolah Menengah Kebangsaan Cherang Ruku yang sudi menjadi responden serta memberi kerjasama dalam menjayakan kajian untuk kertas projek ini.

Seterusnya, ucapan terima kasih juga ditujukan kepada Tuan Haji Muhammad Ali bin Hamzah, Pengetua Sekolah Menengah Kebangsaan Kamil, Pasir Puteh, serta rakan-

rakan yang banyak memberi dorongan dan semangat kepada penulis untuk mengikuti program sarjana ini sehingga tamat.

Akhir sekali, ucapan terima kasih ditujukan kepada rakan-rakan sekuliah yang telah banyak membantu menyempurnakan kertas projek ini sama ada secara langsung atau tidak langsung.

Penulis mendoakan agar Allah S.W.T memberikan keberkatan dan melimpahkan kurniaanNya kepada semua yang terlibat dalam menjayakan projek sarjana ini. Semoga hasil penyelidikan ini bukan sahaja dapat memberi manfaat kepada penulis, bahkan juga kepada semua anggota masyarakat.

Sekian, terima kasih. Wassalam.

Juhaidi bin Abdullah
Universiti Utara Malaysia
06010 Sintok,
Kedah Darul Aman
Disember, 2001.

KANDUNGAN

TAJUK

Kebenaran Mengguna	i
Abstrak	ii
Abstract	iii
Sekalung Budi	iv
Penghargaan	v
Kandungan	vii
Senarai Gambar rajah dan Jadual	x

BAB 1: LATAR BELAKANG KAJIAN	1
1.0 Pengenalan	1
1.1 Pengertian Pusat Sumber Sekolah	3
1.2 Objektif Penubuhan Pusat Sumber Sekolah	5
1.3 Peranan Pusat Sumber Sekolah	6
1.4 Penyataan Masalah	9
1.5 Objektif Kajian	12
1.6 Hipotesis Kajian	13
1.7 Signifikan Kajian	15

BAB 2: SOROTAN KARYA	17
2.0 Pendahuluan	17
2.1 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan faktor Demografi	20
2.2 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Kemudahan Fizikal	22
2.3 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Koleksi dan Penyusunan Bahan	25
2.4 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Kakitangan dan Perkhidmatan	26
2.5 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan faktor Sumbangan	29
2.6 Hubungan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Peningkatan Prestasi Akademik	30
2.7 Kesimpulan	32
 BAB 3: METODOLOGI	 34
3.0 Pengenalan	34
3.1 Kerangka Konseptual	35
3.2 Pembolehubah Kajian	36
3.3 Definisi Konsep	37
3.4 Lokasi, Persampelan dan Responden	40
3.5 Kaedah Pungutan Data	40
3.6 Kutipan Data	42
3.7 Teknik Analisis Data	42
3.8 Kesimpulan	43

BAB 4: HASIL KAJIAN DAN PERBINCANGAN	44
4.0 Pengenalan	44
4.1 Latar Belakang Responden	46
4.2 Menguji Hipotesis	53
4.3 Analisis Dapatan Soal Selidik Terhadap Guru dan Kerani Pusat Sumber Sekolah	71
4.4 Kesimpulan	77
 BAB 5: KESIMPULAN DAN CADANGAN	 80
5.0 Kesimpulan	80
5.1 Implikasi Kajian	85
5.2 Cadangan Untuk Kajian Seterusnya	88
5.3 Rumusan	89
 Bibliografi	 91

SENARAI GAMBAR RAJAH DAN JADUAL

Gambar rajah

Gambar rajah 1.0: Klasifikasi Sumber Media	19
Gambar rajah 2.0: Kerangka Konseptual Kajian	36

Jadual

Jadual 1: Taburan Responden Mengikut Jantina	46
Jadual 2: Taburan Responden Mengikut Bangsa	46
Jadual 3: Taburan Responden Berdasarkan Pendapatan Keluarga	47
Jadual 4: Taburan Responden Berdasarkan Tahap Pendidikan Tertinggi Bapa	48
Jadual 5: Taburan Responden Berdasarkan Tahap Pendidikan Tertinggi Ibu	49
Jadual 6: Taburan Responden Berdasarkan Aliran Persekolahan	49
Jadual 7: Taburan Responden Berdasarkan Jarak Tempat Tinggal dengan Sekolah	50
Jadual 8: Taburan Responden Berdasarkan Sumber Bahan Bacaan	51
Jadual 9: Taburan Responden Berdasarkan Tahap Kecemerlangan Akademik	52
Jadual 10: Skala Likert	53
Jadual 11: Keputusan Ujian-t bagi menunjukkan perbezaan antara Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan faktor Jantina	54
Jadual 12: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehalu bagi perbezaan Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Bangsa	55

Jadual 13: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala bagi Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Pendapatan Keluarga	56
Jadual 14: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala terhadap Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Tahap Pendidikan Bapa	58
Jadual 15: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala terhadap Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Tahap Pendidikan Ibu	58
Jadual 16: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala terhadap Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Aliran Persekolahan	59
Jadual 17: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala terhadap Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Jarak	60
Jadual 18: Keputusan Ujian Analisis Varian Sehala terhadap Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Sumber Bacaan	61
Jadual 19: Keputusan Ujian Korelasi antara Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Kemudahan Fizikal	63
Jadual 20: Keputusan Ujian Korelasi antara Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Koleksi dan Penyusunan Bahan	64
Jadual 21: Keputusan Ujian Korelasi antara Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Kakitangan dan Perkhidmatan	65
Jadual 22: Keputusan Ujian Korelasi antara Pengaruh Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Sumbangan	67
Jadual 23: Keputusan Ujian Regresi Berganda bagi Pembolehubah-pembolehubah Bebas ke atas tahap Penggunaan Pusat Sumber Sekolah	68
Jadual 24: Keputusan Ujian Korelasi antara Kekerapan Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dengan Peningkatan Prestasi Akademik	69
Jadual 25: Hasil Tinjauan Terhadap Aktiviti, Masalah, Peruntukan Kewangan dan Sumbangan dalam menggalakkan Penggunaan Pusat Sumber Sekolah	71
Jadual 26: Ringkasan Keputusan Keseluruhan Hipotesis	77

BAB 1

LATAR BELAKANG KAJIAN

1.0 Pengenalan

Era reformasi pendidikan yang berorientasikan teknologi maklumat telah menyebabkan peranan guru sebagai agen penyebaran ilmu dan maklumat melalui bilik darjah tidak lagi mencukupi. Menurut Davies (1979), Calkins dan McGhan (1972), peranan guru kini bukan lagi sebagai penyampai maklumat, tetapi sebagai pemudah cara, pendorong dan penggerak. Sistem pendidikan kini yang menekankan proses dan bukan lagi produk telah mengakibatkan generasi moden menghadapi masalah lemas dalam maklumat dan seterusnya mengalami kesulitan untuk membuat keputusan. Oleh itu, pelajar perlu dibekalkan dengan kemahiran-kemahiran mencari, menganalisis, mentafsir dan menggunakan maklumat dengan berkesan.

Dalam hal ini Davies (1979), menganggap Pusat Sumber Sekolah sebagai 'jentera ke arah kecemerlangan pendidikan'. Ini kerana, pusat sumber boleh memainkan fungsi sebagai penyebar maklumat dan ilmu pengetahuan serta penyerap kemahiran-kemahiran

The contents of
the thesis is for
internal user
only

BIBLIOGRAFI

- Abdul Rahim Selamat dan Ismail Haji Adnan. 1990. *Pusat Sumber Pendidikan Negeri, Daerah dan Sekolah*. Kuala Lumpur: Nurin Enterprises.
- Atan Long. 1984. *Pendidik dan Pendidikan*. Petaling Jaya: Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Berry, J. 1992. *Redwood City Public Library*. *Library Journal*, Jun 15.
- Calkins, E. dan McGhan, B. 1972. *Teaching Tomorrow. A Handbook of Science Fiction for Teachers*. Ohio: Pflaum.
- Chan, G.O. 1980. Application of Media Resources in Teaching and Learning dalam *Majalah Perpaduan Malaysia*, Jilid 8.
- Chen Ching Chih. 1978. *Quantitative Measurement and Dynamic Library Service*. London: Oryx Press.
- Christine, O. dan Gordon, W. 1977. *The Beneficial Library*. England: MCB Publication.
- Davies, R. A. 1979. *The School Library Media Program: Instructional Force for Excellence* (Edisi ke-3). New York: Bowker.
- Fadzilah Ariffin. 2000. *Konsep Pusat Sumber Sekolah*. Kuala Lumpur: Kementerian Pendidikan Malaysia.
- Faridah Abdul Manaff dan T. Subahan Mohd. Meerah. 1994. *Strategi Pusat Sumber Dalam Pendidikan*. Kuala Lumpur: Fajar Bakti Sdn. Bhd.

- Faridah Abdul Manaff. 1988. *Pusat Sumber Perpustakaan Sekolah: Kaedah dan Kegunaan*. Petaling Jaya: Fajar Bakti Sdn. Bhd.
- Halimah Badioze Zaman. 1986. Kajian Kes Mengenai Kecenderungan Murid Terhadap Penggunaan Perpustakaan Sekolah. *Jurnal Pendidikan*, Jilid 10 dan 11.
- Halimah Badioze Zaman. 1993. *Pusat Sumber Sekolah: Perancangan dan Reka Bentuk*. Bangi: Universiti Kebangsaan Malaysia.
- Hernon, P. dan McClure C. R. 1987. *Unobtrusive Testing and Library Reference Service*. Norwood, New Jersey: Ablex Publishing.
- Kassim Abbas. 1989. *Pusat Sumber Sekolah: Struktur dan Organisasi*. Kuala Lumpur: Utusan Publication.
- Kementerian Pelajaran Malaysia. 1974. *Laporan Tinjauan Perpustakaan Sekolah*. Kuala Lumpur: Bahagian Sekolah-sekolah, Kementerian Pelajaran Malaysia.
- Khalifah Othman et. al. 1990. *Penggunaan dan Pandangan Kakitangan Akademik Terhadap Perkhidmatan Perpustakaan Tun Abdul Razak (PTAR)*. Kertas Kerja Seminar Pustakawan I.T.M. Kuala Lumpur pada 18-20 Disember.
- Landheer, B. 1957. *Social Function of Libraries*. New York: Scarerow Press.
- Leerburger, B. A. 1989. *Promoting and Marketing the Library*. Boston: G. K. Hall and Company.
- Mariam Abdul Kadir. 1984. *Availability of Reading Materials*. Kertas Kerja di Seminar Mengenai Dasar Kebangsaan bagi Perpustakaan dan Perkhidmatan Maklumat, 29-31 Okt. Hotel Dayang, Petaling Jaya.
- Master, L. 1988. 'A 1988 State Wide Survey of Nevada School Librarian's Self-perceptions as Instructional Leaders in Their School', dalam *Report on Research in Nevada*, Jilid 143. United States.

- Mat Jizat Abdul. 1983. *Panduan Mengurus Perpustakaan: Pemilihan, Pesanan, Peruntukan Kewangan, dan Pengkatalogan*. Eastern Universities Press (M) Sdn. Bhd.
- McDonald, M. 1985. *Towards Excellence: Case Studies of Good School Libraries*. London: Library Association.
- Naina Mohamad Md. Noor et. al. 1991. Tinjauan Terhadap Keberkesanan Penggunaan Perpustakaan Maktab Perguruan Sultan Abdul Halim dalam *Jurnal Pendidikan Guru*. Kementerian Pendidikan Malaysia, Bil. 7.
- Palmer, E. S. 1981. *The Effect of Distance on Public Library Use*. Library Journal. No. 3.
- Persatuan Perpustakaan Malaysia. 1979. *Rancangan Pembangunan Perpustakaan Sekolah di Malaysia. Blueprint for School Library Development in Malaysia*. Disunting oleh D.E.K. Wijasuriya. Kuala Lumpur: Persatuan Perpustakaan Malaysia.
- Raja Abdullah Yaacob. 1985/86. 'Memahami Potensi Perkhidmatan dan Keupayaan Pustakawan Ikhtisas', dalam *Suara Pendidik*, Jilid 12.
- Rosna Taib. 1991. *Perancangan Bangunan Perpustakaan Akademik di Malaysia*. Kertas Kerja dalam Persidangan dan Rekabentuk Kemudahan Maklumat, anjuran Kajian Sains Perpustakaan dan Maklumat, I.T.M. Kuala Lumpur pada 11-13 Mac.
- Salmah Mohd Noor. 1994. *Effective Reference Services Towards Achieving High Performance Libraries: Vision for the Future*, vol. 1. Minden: Perpustakaan USM.
- Samsiah Mustaffa. 1991. 'Satu Tinjauan Tentang Penggunaan Pusat Sumber Sekolah dalam Pengajaran dan Pembelajaran B.M. (KBSM)', dalam *tesis Sarjana Pendidikan*. Bangi: UKM.
- Sekaran, Uma. 1992. *Research Methods for Business: A Skill Building Approach*. Second edition. John Wiley & Sons, Inc.

- Shahaneem Hanoum. 1991. *Building a New Generation of Public Libraries in Malaysia*. Kertas Kerja Persidangan Perancangan dan Reka Bentuk Kemudahan Maklumat. Anjuran Kajian Sains Perpustakaan dan Maklumat, I.T.M. Kuala Lumpur pada 11-13 Mac.
- Sharifah Alwiah Al Sagoff. 1984. *Teknologi Pengajaran*. Kuala Lumpur: Dewan Bahasa dan Pustaka.
- Spiller, D. 1991. *Book Selection Principles and Practice*. London: Library Association Publishing.
- Stuert, R. D. and Moran, B. B. 1993. *Library and Information Center Management*. Eaglewood, Colorado: Libraries Unlimited, Inc.
- Streiff, J. E. 1995. *Secondary School Librarian's Survival Guide*. New York: The Center for Applied Research in Education.
- Totterdell, B. and Bird, J. 1976. *The Effective Library. Report for the Hellingdon Project on Public Library Effectiveness*. London: Library Association Publishing.
- Van House, N. A. and Childers, T. 1990. *Dimensions of Public Library Effectiveness II. Library Performance*.
- Van House, N. A., Weil, B. T. and McClure, C. R. 1990. *Measuring Academic Library Performance – A Practical Approach*. Chicago: American Library Association.
- Wan Mohd Zahid Mohd Noordin. 1994. *Berita Wawasan Pendidikan*. Kementerian Pendidikan Malaysia. Jilid 1, Bil. 1. Januari.
- Whittaker, K. 1993. *The Basic of Library-Based User Services*. London: Library Association Publishing.
- Yahya Salleh. 1980. *Penggunaan Perpustakaan di Sekolah-sekolah Menengah di Daerah Maran, Pahang*. Kuala Lumpur: Jabatan Sains Perpustakaan, MPIK.